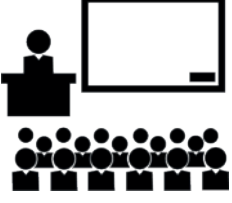

SAYGI

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Saygılıyım
2. Etkinlik-Saygı Neydi?
3. Etkinlik-Ya Olduğun Gibi Görün Ya
Göründüğün Gibi Ol
4. Etkinlik-Sıfır Atık
5. Etkinlik-Özür Dilemek

6. Etkinlik-Doğaya Saygı Kendime Saygı

Okul İçi Etkinlikler

7. Etkinlik-Saygılarımı Sunarım
8. Etkinlik-Sevginin Ön Koşulu Saygı

Okul Dışı Etkinlikler

9. Etkinlik-Çok Geç Olmadan
10. Etkinlik-Komşuya Saygı

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

11. Etkinlik-Daha Temiz Bir Dünya İçin
Görev Alıyorum

Etkinliğin Amacı	Kavram olarak saygı değerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin metin ve görseller yardımıyla saygı değerini fark etmelerini ve bu değeri kendi cümleleriyle ifade edebilmelerini sağlamak için oluşturulmuştur. Etkinlikte yer alan metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, görselleri incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SAYGI KAVRAMI

Saygı kavramı insanlar tarafından farklı şekilde ele alınmakla birlikte genel olarak bakıldığında saygı; değeri, üstünlüğü, faydası, kutsallığı vb. gibi nedenleri ile herhangi bir kimseye ya da bir şeye karşı dikkatli ve ölçülü davranmaya yol açan tutum ile başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusunu kapsamaktadır. Esasında saygının özünde hürmet etme vardır. Duygu ya da eylem doğuştan ya da sonradan hangisi olursa olsun, saygı birkaç özelliğin hatta belki de bütün özelliklerin toplamıdır. Saygının bu çok boyutluluğu ona tek bir lensle bakmayı da güçleştirmektedir. Tarhan'a göre ise saygı insanın kendi kişiliği ile başkalarının kişiliği arasındaki sınırı bilip, o sınırı aşmaması; kendi aleyhine dahi olsa başkasının hakkına, hukukuna riayet etmesidir.

Görüldüğü gibi, hak ve hukuk saygının başka boyutlarıdır. Hakların en önemlisi yaşama hakkından dolayı birey saygı görmeye layıktır...

Erkan Kırıl, Kayıp Giden Bir Değer: Saygı

- a) Nelere ve hangi sebeplerle saygı gösteririz? Tartışınız.
- b) Saygın olduğu bilinen kişiler hangi yönleriyle bunu elde etmiş olabilir? Örnekler vererek açıklayınız.
- c) Saygının zaruri bir durum olduğunu düşünüyor musunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- ç) Saygının olmadığı bir yerde insan hangi durumlarla karşılaşabilir? Tartışınız.

2. Öğrencilerin görselleri incelemesini, saygı değeri bağlamında yorumlamalarını ve görselin ifade ettiği değere yönelik saygıyı nasıl gösterdiklerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Saygılıyım	Nasıl Gösteririm?
 Görsel 1	■ Farklı yaşam biçimleri, yaşam şartları, inançlar ve düşüncelerden kaynaklanan çok sesliliğe değer vererek ■ ■ ■ ■ ■
 Görsel 2	■ Toplu taşıma araçlarında büyüklerime ve engellilere yer vererek ■ ■ ■ ■ ■
 Görsel 3	■ Doğaya çöp atmayarak ■ ■ ■ ■ ■
 Görsel 4	■ Yolculuk esnasında emniyet kemerimi takarak ■ ■ ■ ■ ■

3. Öğrencilerden saygı ile ilgili slogan üretmelerini ve "Saygı Panosu" oluşturarak sloganları panoda sergilemelerini isteyiniz.

SAYGILIYIM

1

Sınıf İçi Etkinlik

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

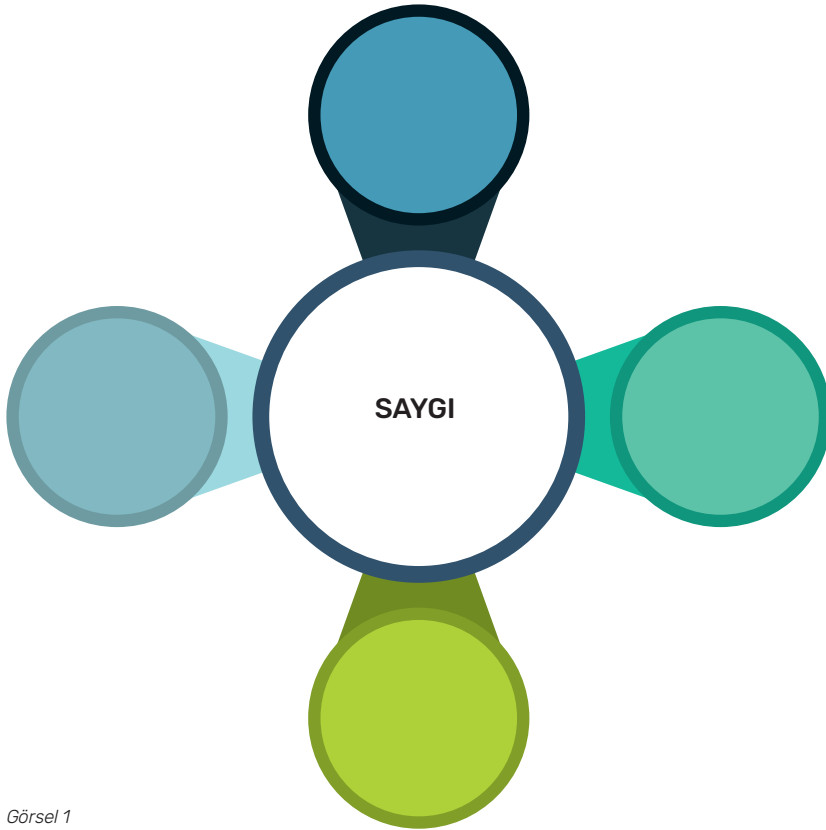
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Farklı yaşam biçimleri, inançlar ve düşüncelerden kaynaklanan çok sesliliğe değer veririm.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerde bulunmam.		
Saygı göstermenin saygı görmenin ön koşulu olduğunu düşünürüm.		
Saygının birey ve toplum hayatı için önemli olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Saygı kavramının tanımını yapabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin saygı değerini fark ederek kendi cümleleriyle bir tanım oluşturmaları için hazırlanmıştır. Bilgi grafiği ve tablolar etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin ilgili kısımları tartışmaları sağlanır. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerden saygıyla ilgili akıllarına gelen kavramları nedenleriyle paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 1

2. Tabloyu etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden saygıyı ifade eden veya etmeyen durumlara örnekler vermelerini isteyiniz. Öğrencilerin verdiği örnekleri sınıfça değerlendiriniz.

Saygıdır!	Saygı Değildir!
■ Sizinle aynı görüşte olmasam da fikirlerinizi benimle paylaşmanızdan memnuniyet duydum. ■ ■ ■ ■	■ Benim gibi düşünmüyorsan seni dinlememe gerek yok. ■ ■ ■ ■

3. Öğrencilerden verilen durumlar karşısında neler hissettiklerini sözlü olarak paylaşmalarını isteyiniz.

Saygısızlığa Uğrarsam	■ Kendimi değersiz hissedirim. ■ ■ ■ ■
Saygısızlık Yaparsam	■ Başkalarının kalbini kırdığımı hissedirim. ■ ■ ■ ■

Görsel 2

4. Öğrencilerden karşılarındaki kişiye saygı duyduklarını ifade eden cümleler paylaşmalarını isteyiniz.

SAYGI	Teşekkür ederim.
	
	
	
	

Görsel 3

Sınıf İçi Etkinlik

2

SAYGI NEYDİ?

5. Öğrencilerden görsellerin her birini saygı değeri bağlamında yorumlamalarını isteyiniz.

Görsel 4

Görsel 5

6. Öğrencilerin saygı kavramını kendi cümleleriyle ifade etmelerini isteyiniz.

SİZCE SAYGI NEDİR?

-
-
-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Saygısız bir davranışa maruz kalan insanların neler hissettiğini anlarım.		
Saygının insan-insan, insan-doğa ve insan-toplum arasındaki ilişkiyi olumlu etkilediğini fark ederim.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Öz saygının önemli ve gerekli olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sosyal medya kullanırken kendine ve başkalarına saygılı davranma becerilerini geliştirmek için hazırlanmıştır. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	20 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz.

Son yıllarda hepimiz sosyal medyayı sıkça kullanıyoruz ancak bu konuda önemli olan, sosyal medyadan doğru ve güvenli şekilde yararlanabilmektir. Sosyal medyanın gücünü küçümseyemeyiz ama insanları incitmeyecek, küçük düşürmeyecek, ötelemeyecek ve imrendirmeyecek paylaşımlar yapmak gerektiğini de unutmamalıyız.

Sosyal medyada gerçeği yansıtmayan paylaşımlarla çok sık karşılaşırız. Aslında insanlar her an mutlu değil, sofralar her an ziyafet şöleni değil, insanlar her an tatilde değil. Filtrelerle olduğundan farklı görünen yaşamlar, bu olanaklara sahip olamayan insanları imrendirebilir. Kendisini farklı göstermeye çalışan insanlar da bazen komik duruma düşebilir. Olmadığı biri gibi görünen ve paylaşımlar yapanların önce kendisine saygısı azalır, sonra da başkalarına saygılı davranma konusunda özensiz olabilir. Sözün özü; sosyal medya bizi kullanmamalı, biz sosyal medyayı kullanabilmeliyiz.

Metin yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Görseli etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden saygının çağrıştırdığı kavramları söylemelerini isteyiniz. Uygun olan kavramları verilen yerlere yazınız.

Görsel 1

3. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- a) Sosyal medya paylaşımlarınızda nelere dikkat ediyorsunuz? Paylaşımlarınızda mahremiyete önem verir misiniz? Gerekçenizle açıklayınız.

Sınıf İçi Etkinlik

3

YA OLDUĞUN GİBİ GÖRÜN YA GÖRÜNDÜĞÜN GİBİ OL

- b) Sosyal medyada beğeni, yorum ve takipçi sayısı ne kadar önemli? Daha fazla beğeni, yorum ve takipçi kazanmak için olmadığı biri gibi davranan kişilerin kendisine saygı duyan kişiler olduğu söylenebilir mi? Gerekçenizle açıklayınız.

Görsel 3

Görsel 4

- c) Sosyal medya sizce gerçekleri ne derece yansıtıyor? Paylaşımlarında gerçeği çarpıtan filtreleri kullanan kişilerin öz saygıları için neler söylenebilir?

Görsel 5

- ç) Sosyal medyada gördüğünüz hangi insanlara saygı duyuyorsunuz? Bu saygıyı duymanızda onların sosyal medyadaki paylaşımları etkili oluyor mu? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Görsel 6

- d) Sosyal medyada insanların özel yaşamına, kimliğine ve kişilik haklarına saygı göstermek için nelere dikkat edilmelidir?

- e) Kendine ve başkalarına saygı duyan insanların özellikleri nelerdir? Sınıfça tartışınız.

Kendisine Saygı Duyan İnsan	Diğer İnsanlara Saygı Duyan İnsan
■	■
■	■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sosyal medyada kişiliğime uygun ve kendime saygımı yitirmeyeceğim paylaşımlarda bulunurum.		
Sosyal medyada diğer insanların kişilik haklarına saygı duyarım.		
İnsanın değerli ve onurlu olduğuna inanırım.		
Değerli olduğumu kabul ederim.		
Başkasının onurunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınırım.		

Etkinliğin Amacı	Doğanın dengesini bozacak müdahalelerden kaçınmanın doğaya saygının bir gereği olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin doğaya zarar veren atıklarla ilgili bilinçlenmeleri, doğayı korumaları ve doğaya saygı duymalarına yönelik farkındalık kazanmaları üzerinedir. Bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılarak incelenir. Öğrencilerin soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini sağlayınız. Soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Sıfır Atık'ta yeni dönem

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca
"Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi
ile Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar"
belirlendi

Vatandaşların atıklarını bırakabilecekleri atık getirme merkezleri kurulacak.

Gıda bankacılığı yaygınlaşacak
Gıda israfı engellenecek.

Toptancı hallerine ve pazarlara biriktirme ekipmanı yerleştirilerek sebze ve meyve atıkları kompost hale getirilecek.

Tek kullanımlık bardak, tabak, çatal, kaşık, bıçak gibi ürünler ile **pipet ve ıslak mendil kullanımı azaltılacak.**

Evlerde kullanılan atık ilaçlar toplanarak bertaraf edilecek.

Tekstil ürünlerinin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması sağlanacak.

Kargo ve mesafeli satışlarda fazla ambalaj kullanımı engellenecek.

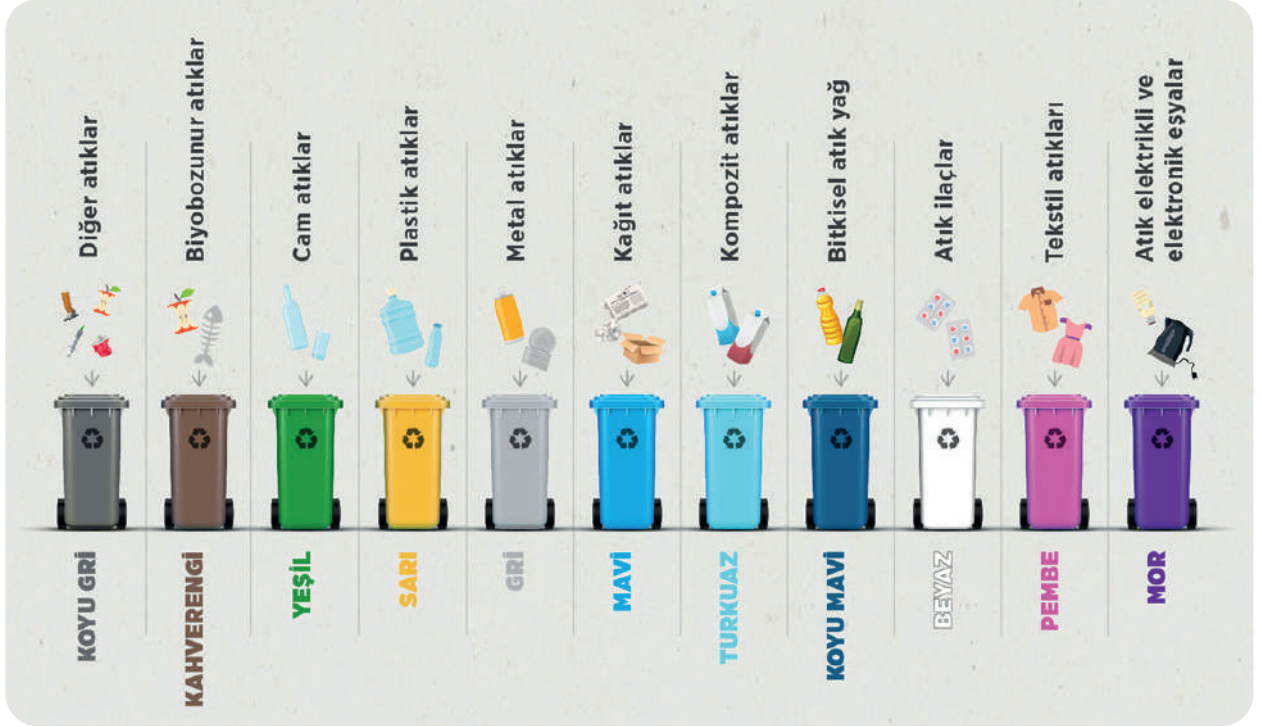
Müstakil konutlara geri kazanılabilir atıklar için ayrı ekipman zorunluluğu getirildi.

Görsel 1

- a) Çöpe atılan her şey çöp depolama alanlarına gönderilecek kadar değersiz midir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
- b) Yiyecek atığı, plastik, kâğıt gibi farklı türlerde atıkların çöplerle aynı kutuya atılmasının doğaya vereceği zararlar neler olabilir? Tartışınız.
- c) Atıkların türlerine göre ayrıştırılarak geri dönüşüm kutularına atılmasını kaynakları verimli kullanma ve doğaya saygı bağlamında değerlendiriniz.

2. Öğrencilerden aşağıda verilen bilgi grafiğini incelemelerini ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- Sizin için bir şeyin çöp olduğunu belirleyen husus nedir? Geri dönüştürerek kullandığınız eşyalar var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Atıklarınızı türlerine göre ayırarak atıyor musunuz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Sıfır atık uygulamalarındaki usul ve esaslara neler eklemek istersiniz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerden kaçınırım.		
Doğaya ve doğaya ait unsurlara saygı duyarım.		
Doğayı korumanın insana ve doğaya saygının bir sonucu olduğunu düşünürüm.		
Doğanın insanlığın geleceği olduğunu ve doğaya saygı duymanın insana saygı duymak olduğuna inanırım.		
Doğayı korumanın gelecek nesillere yaşam sunabilmek için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Yapılan hataları fark ederek düzeltebilmek için harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin özür dilemesi gereken hususları fark etmeleri ve insana saygının bir sonucu olan özür dileme becerisini geliştirmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur ve öğrencilerin soruları cevaplaması sağlanır. Öğrencilerden saygı sınırlarının ihlal edildiği örnek durumlarda empati yaparak soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metni öğrencilere okuyunuz. Soruları cevaplamalarını sağlayınız.**

Saygı, toplum hayatının vazgeçilmez değerleri arasında yer almaktadır. Türk Dil Kurumu tarafından saygı kavramı "değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu" şeklinde tanımlanmaktadır. Arapçadan dilimize geçmiş olan "hürmet" ve "ihtiram" kelimeleriyle de ifade edilmektedir.

Saygı ile ilgili tanımların kişinin kendisinin ve başkalarının sınırlarını fark edip ona göre hareket etme, ölçülü davranma gibi anlamlar içerdiği görülmektedir. Bu bağlamda saygı değeri çok boyutlu bir özelliğe sahiptir: büyüklere saygı, millî değerlere saygı, atalara saygı, kültürel farklılıklara saygı, inançlara saygı, kişisel farklılıklara saygı, fıkirlere saygı vb.

Bazen bireyler, saygı değerinin boyutlarından birine veya birkaçına karşı ölçülü davranmak konusunda problem yaşayabilmektedir. Gece yüksek sesle müzik dinleyen komşu, sınıfta konuşan arkadaşının sözünü kesen öğrenci, otobüste yaşlılara yer vermeyen genç vb. örneklerle günlük hayatta karşılaşılmaktadır. Böyle durumlar bazen dikkatsizlikten bazen de kişinin düşüncesizliğinden kaynaklanabilmektedir. Bazı durumlarda birey hatasının farkına varıp özür dileyerek yanlışından dönerek asil bir davranış sergileyebilir. Bazı durumlarda ise pişman olur ama özür dileme erdemi gösteremez. Saygı kapsamında ölçülü davranmak kadar hata yapıldığında ve sınırlar aşıldığında özür dileyebilmek de çok önemlidir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Bireyin sınırlarını bilmesini saygı değeri açısından yorumlayınız.*
- Ölçülü davranmak saygılı olmanın bir göstergesi midir? Düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.*

■	
■	
■	
■	
■	
■	
■	
■	
■	
■	

Sınıf İçi Etkinlik

5

ÖZÜR DİLEMEK

2. Örnek durumları etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin bu durumlardan hareketle tartışmalarını sağlayınız.

Durum	Ne Hissederdiniz?	Siz Yapsaydınız Nasıl Özür Dilerdiniz? (İkna Edici Konuşma)
Görme engelli bir bireysiniz ve markete gitmek istiyorsunuz. Sizin için ayrılan yola birisi aracını park etmiş.		
Arkadaşlarınızla buluşmaya gittiniz. Bir arkadaşınız, farklı ülkeden bir arkadaşıyla birlikte gelmiş ve o kişi geleneksel bir elbise giymiş. Çevrenizdeki insanların ona güldüklerini fark ettiniz.		
Sınıfta öğretmeninizden söz alarak konuşuyorsunuz. Bir arkadaşınız sözünüzü keserek konuşmaya başladı.		
Otobüste yolculuk yapıyorsunuz. Bir genç, yaşlılar için ayrılmış bölüme oturmuş ve kulaklıkla müzik dinliyor. Yaşlı biri otobüse bindi. Koltukta oturan genç, yaşlı kişiyi görmesine rağmen yer vermedi.		
Piknik için ailenizle bir mesire alanına gittiniz. Yer aradınız ve her yer dolu. Bu sırada bir grubun alandan ayrılmakta olduğunu fark ettiniz. Oraya oturmak için yöneldiniz ve çöplerini toplamadıklarını, kullandıkları yeri kirli bıraktıklarını gördünüz.		

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Özür dilersem kendime karşı saygımı yitirmeyeceğimi bilirim.		
Hatalarımı fark ettiğim zaman özür dilemekten çekinmem.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Doğal güzellikleri koruma konusunda çözüm yolları geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin verilen metinden hareketle ülkemizdeki doğal varlıkların korunmasına yönelik çözüm yolları geliştirmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur, öğrencilerin soruları cevaplaması sağlanır. Öğrencilerden gruplara ayrılarak doğal güzelliklerin korunması ile ilgili alınacak tedbirleri belirlemeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak okuyunuz ve öğrencilerin soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

NEMRUT KRATER GÖLÜ

Sönmüş bir volkan olan Nemrut Dağı'nın zirvesinde yer alan Nemrut Krater Gölü, Bitlis ili Tatvan ilçesi sınırları içerisinde yer alıyor. Bu doğa harikasını tüm dünyayı fethetme amacıyla Doğu'ya yaptığı sefer sırasında Büyük İskender'in keşfettiğine inanıldığından dolayı "Büyük İskender'in Cenneti" adıyla da biliniyor.

Kapladığı alanla kendi türünde dünyada on altıncı sırada bulunan ve yüzlerce yıldır ziyaret edilen Nemrut Krateri'nde, sıcak ve soğuk göllerin bir arada bulunması tek başına şaşkınlıkla birlikte hayranlık da uyandıracak ve mutlak surette ilginizi çekecek bir durum. Bunun yanında, göllerin çevresinde de onlarca kuş çeşidi ve aralarında endemik türlerin olduğu zengin bir floranın bulunması, buz mağaraları, buhar bacası ve gölleri bu yeri özellikle doğa tutkunları için bir cennet hâline getiriyor.

Boyutları bakımından kendi türünde dünya ikincisi unvanına sahip olan Nemrut Krater Gölü 13 km²'lik alanıyla tüm kraterin üçte birini kaplamakta. İçinde sazan balıklarının yaşadığı gölde olta balıkçılığı yapmanız mümkün. Gölde yaz aylarında düzenlenen konserler, yüzme yarışları, yelken gösterileri de ilginizi çekebilecek diğer etkinlikler.

Kraterde bulunan beş adet göl içerisinde boyutları bakımından ikinci sırada yer alanı ise sıcak bir kaynağa sahip. Kıyılarında oluşan sıcak su havuzlarına girmek kaplıca keyfini yaşamak isteyenlerin tecrübe etmekten en çok keyif aldıkları faaliyetler arasında. Gölün 150 metre kadar doğusunda da çeşitli hastalıklara iyi geldiğine inanılan sıcak buhar yarıkları bulunuyor. (...)

<https://eden.ktb.gov.tr/TR-127839/bitlis--nemrut-krater-golu.html>

- Yaşadığınız yerde özel olarak korunması gerektiğini düşündüğünüz doğal alanlar var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- "Doğaya saygının insana saygı olduğu" önermesine katılıyor musunuz? Açıklayınız.
- Doğaya zarar veren davranışlara yönelik bireysel ne tür tedbirler alıyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. Öğrencileri sınıf mevcuduna göre gruplara ayırınız. Grupların birer sözcü belirlemelerini sağlayınız. Her gruptan doğal alanlarda yapılabilecek bir sosyal etkinlik (kaplıca turları, konser, fotoğraf çekme, yelken yarışları vb.) belirlemesini, bu etkinlik sırasında doğal güzelliklerin korunması için alınması gereken tedbirlerin listesini hazırlamasını isteyiniz. Ardından grup sözcülerinin alınan tedbirleri sınıfla paylaşmasına rehberlik ediniz. Doğaya saygı konusunda öğrencilerle genel bir değerlendirme yaparak etkinliği sonlandırınız.

Sosyal Etkinliğin Adı	Alınabilecek Tedbirler
■	■ ■ ■
■	■ ■ ■
■	■ ■ ■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerde bulunmam.		
Ülke kaynaklarının değerli olduğunu fark ederim.		
Doğaya ve doğaya ait unsurlara saygı duyarım.		
Doğayı korumanın insana ve doğaya saygının bir sonucu olduğunu düşünürüm.		
Doğanın insanlığın geleceği olduğuna ve doğaya saygı duymanın insana saygı duymak olduğuna inanırım.		
Doğayı korumanın gelecek nesillere yaşam sunabilmek için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Saygı değerinin çok boyutlu olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin saygı değerinin farklı boyutlarını günlük hayatla ilişkilendirerek kendi yaşantılarından örnek verebilmeleri için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtadan açılır. Öğrencilerden saygı değerinin seçtikleri alt boyutuyla ilgili düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmaları ve bir slogan belirlemeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Aşağıda saygı değerinin alt boyutlarından bazıları numaralandırılarak verilmiştir. Öğrencilerden önce bir numara söylemelerini ve söyledikleri numaranın karşısındaki saygı değerinin alt boyutuyla ilgili soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Doğaya saygı

Millî değerlere saygı

İnsan onuruna saygı

İnanca saygı

Büyüğe saygı

İlim sahibine saygı

Aileye saygı

Yöneticiye saygı

Farklılıklara saygı

Çevreye saygı

Küçüğe saygı

Kendine saygı

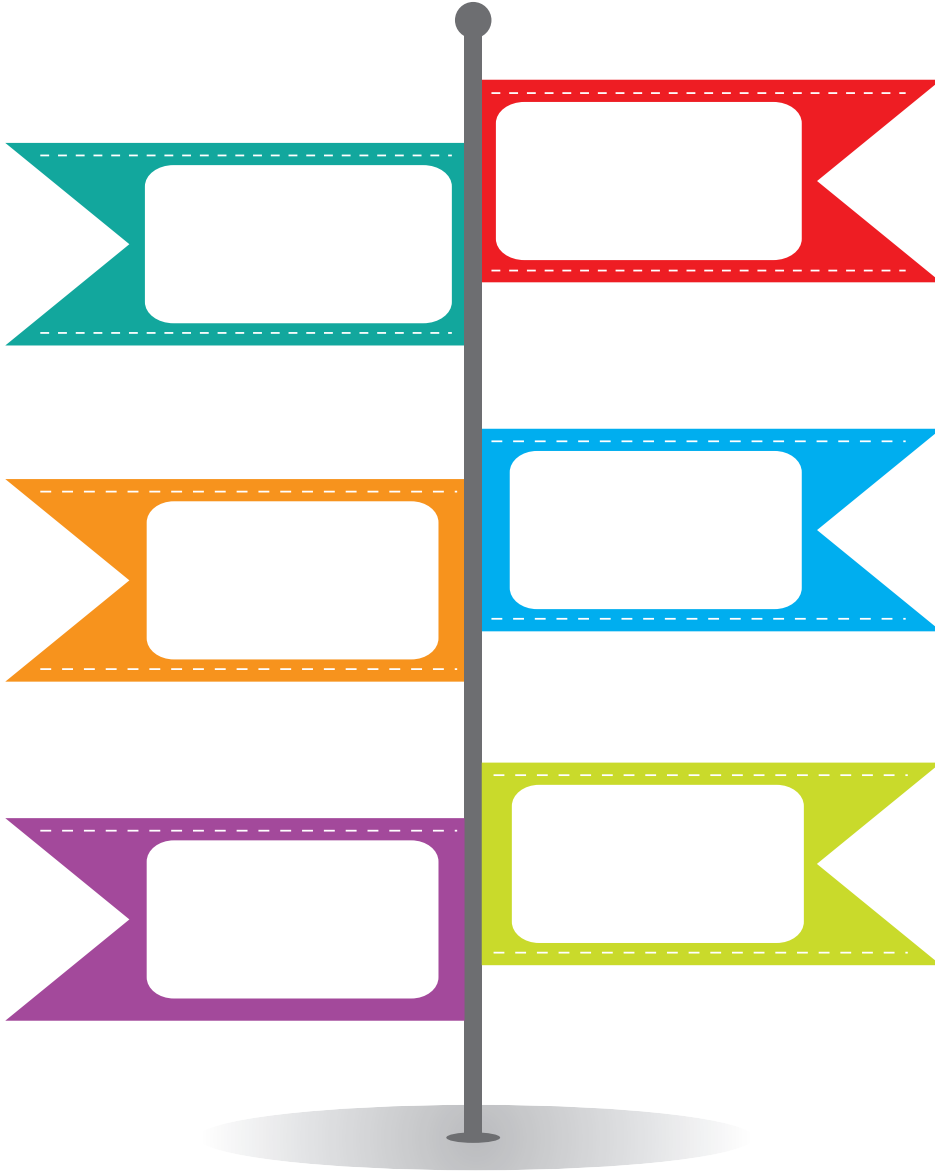

Görsel 1

- Kimlere ve neye saygı duyduğunuzu göz önünde bulundurduğunuzda seçtiğiniz saygı boyutu sizin için kaçırıncı sırada yer alır? Neden?
- Seçtiğiniz saygı değeri ile ilgili düşüncelerinizi ya da başınızdan geçen bir olayı arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Öğrencilerden saygının alt boyutlarına yönelik birer slogan belirlemelerini, bu sloganları okul panosuna asmalarını isteyiniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Saygı değerinin çok boyutlu bir bileşen olduğunun farkına varırım.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		
Saygının birey ve toplum hayatı için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin temelini saygı değerinin oluşturduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin büyüklerine duydukları sevgiyi gösterebilmenin ön koşulunun onlara saygı duymaktan geçtiğini fark edebilmeleri üzerinedir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin yönergeler doğrultusunda etkinliği takip etmelerine ve kontrol listesini doldurulmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden okumalarını ve soruyu sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Tarihimizin en şanlı hükümdarlarından Fatih Sultan Mehmed Han, İstanbul'un fethiyle muzaffer olmuştu. Hocası Akşemseddin, mühim bir şahsiyet ve büyük bir âlimdi. İstanbul'un fethi gerçekleşince Mehmed ve Akşemseddin zafer alayı ile şehre girerken büyük komutan Fatih'in yanında hocaları Molla Gûrânî, Molla Hüsrev, Akşemseddin ve Ak Bıyık Sultan vardı. Padişaha çiçek vermek için yollara düşen Bizanslı kızlar, hükümdarın bir delikanlı olduğunu bilemediler. Ellerindeki demetleri ak sakallı bir ihtiyar olan Akşemseddin'e uzattılar. O da "Padişah ben değilim." diye yanındaki genç komutanı gösterdi fakat Fatih "Verin verin! Padişah benim ama o benim hocamdır." diyerek tebessüm etti ve çiçeklerin hocasına verilmesini istedi. İşte bu örnek, hükümdar bile olsa Fatih'in ilme verdiği değer ve hocasına olan saygısının bir göstergesidir.

Görsel 1

<http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/TDB01/unite4/files/basic-html/page18.html>

2. Öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- Fatih Sultan Mehmet'in bu davranışını büyüğe, ilme, öğretmene saygı bağlamında değerlendiriniz.*
- Hz. Ali'nin "Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum." sözünden yola çıkarak ilim yolunda insan hayatına ışık tutan öğretmenlere saygının nasıl gösterilebileceği ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

- Verilen görsele saygılı bireyler yetiştirmek için neler yapılabileceğiyle ilgili sınıfla birlikte bir liste oluşturunuz.*

**SAYGILI BİREYLER
YETİŞTİRMEK İÇİN**

Görsel 2

3. Öğrencileri üç gruba ayırınız. Gruplardan görselleri verilen şahsiyetlerden birine saygı, sevgi ve minnetlerini anlatan bir metin yazmalarını isteyiniz. Yazılan metinleri etkinlik sonunda toplayarak sınıf veya okul panosuna uygun bir şekilde asınız.

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Saygı değerinin temelini sevginin oluşturduğunu bilirim.		
Büyüklerle ve öğretmenlerime saygı gösterme konusunda istekli olurum.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		
Başkalarına saygı göstermenin bana saygı duyulmasının ön koşulu olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Çevreye saygılı olmanın doğaya katkılarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin doğaya karşı saygılı olmalarının gerekçelerini fark etmeleri için tasarlanmıştır. Öğrencilerin etkinlikte yer alan görselleri incelemeleri ve görseller hakkında konuşmaları sağlanır. Karekodda verilen video öğrencilere izletilir. Öğrencilerden metni okumaları, soruları sözlü olarak cevaplamaları ve doğaya saygı konulu kısa film çekmeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Öğrencilerden görsellerin her birine yönelik düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

2. Karekodda verilen videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz.
3. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden okumalarını isteyiniz.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Yaşamımızı ciddi manada etkilemeye başlayan iklim değişikliği karşısında uzmanlar, doğaya karşı duyarlı olmanın önemi hususuna özellikle vurgu yapıyor, bu konuda insanları uyarıyor. Küresel ısınma dünyamızı her geçen gün teslim alıyor, iklimler değişiyor, canlı türleri azalıyor.

Rusya'nın Başkenti Moskova'da Sıcaklık Rekoru Kırıldı

İsveç ve Finlandiya'nın bazı bölgelerinde 1914 yılından bu yana en yüksek sıcaklık kayda geçti. Kuzey Amerika da sıcak havadan nasibini alan ülkeler arasında. İklim değişikliği, küresel ortalama sıcaklıkların artmasına sebep oluyor. Sıcaklığın artmasına bağlı olarak buz kütleleri eriyor, deniz seviyesi de yükseliyor. Veriler, 1900'lü yılların başından bu yana deniz seviyesinde düzenli artış yaşandığını ortaya koyuyor. Ortalama sıcaklığın artması aynı zamanda kuraklığın ve aşırı yağış gibi hava olaylarının görülme sıklığını ve etkisini de artırıyor. Küresel ısınmanın tetiklediği iklim değişikliği, gıda ve besin kaynaklarında da düzensizliğe neden oluyor. Aynı zamanda su kıtlığı, toprak erozyonu, bitki örtüsü kaybı ve orman yangınlarında artışa da yol açıyor. Bu durumda doğal afetler dünyamız için kaçınılmaz bir son hâline geliyor.

İklim değişikliğinin tetiklediği doğal afetlerin başında ise orman yangınları geliyor. Orman yangınlarının verdiği zararı azaltmak için çevreciler tarafından ağaç dikme çağrısı yapılıyor. Bilim insanlarına göre iklim değişikliği ile mücadele, küresel çapta ele alınması ve üzerinde önemle durulması gereken bir durum ancak bireylerin de kişisel çabaları ile bu sürece destek olmaları gerektiği belirtiliyor. Bu çabaların başında da doğaya karşı duyarlı olmak ve yenilenebilir enerjiye yönelmek geliyor.

<https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/dusunuyorum/index.html#p=61>

Okul Dışı Etkinlik

9

ÇOK GEÇ OLMADAN

- a) *Doğaya saygı kapsamında iklim değişikliğinin önüne geçmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.*
 - b) *Küresel ısınma sorununun önüne geçmede insanların doğaya saygılı olmasının katkıları neler olabilir? Örnek vererek açıklayınız.*
4. **Metinde bahsedilen olası felaketleri önlemek ve iklim değişikliğine dikkat çekmek amacıyla doğaya saygı konulu kısa film çekmek için öğrencileri görevlendiriniz. Bu görev için öğrencilere bir hafta süre veriniz.**
 5. **Öğrencilerle etkinlik sürecini değerlendiriniz.**

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Her canlının saygıya değer olduğuna inanırım.		
Doğaya saygı duyulması gerektiğine inanırım.		
Yaşanan çevre sorunlarının doğaya saygı duyulmamasından kaynaklandığını düşünürüm.		
Ülkemin kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Komşu hakları konusunda dikkat edilmesi gereken durumları fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kişisel alana saygının ve komşu haklarının önemini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metinler okunarak öğrencilerin sorulara cevap vermesi sağlanır. Öğrencilerin okul dışında yürütecekleri görevler dağıtılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

OSMANLI'DA EV

Osmanlı'da ev inşasında önemli ayrıntılar vardı. Pencereilerin komşu evlerin içini göstermeyecek şekilde konumlandırılması önemliydi. Komşu evlere bakan cephelere ya pencere konmaz ya da yüksek yerlere konurdu. Pencereilerin konumu ve avlulardaki yüksek duvarlar mahremiyeti koruma düşüncesinden kaynaklanmaktaydı. Bu hassasiyete dikkat edilmediği takdirde mağdurlar mahkemeye de başvurabilirdi.

Taşdoğan, Ayşegül Deniz, (2008), Konut Mobilyasının Gelişimi Üzerine Bir İnceleme, Gaziantep Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- a) Evlerin pencerelerinin birbirine bakmayacak şekilde yapılmasını kişisel alana saygı açısından yorumlayınız.
- b) Günümüzde yapılan evleri insana ve çevreye saygı bağlamında değerlendiriniz.
- c) Yaşamakta olduğunuz evlerde hangi özelliklerin olması ya da geliştirilmesi kişisel alana saygı niteliğini artırır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. Öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

KOMŞU HAKKI

İslam dini her hak gibi komşuluk hakkına da önem vermektedir. Hadislerde komşuluğun önemini ve komşu haklarını anlatan çeşitli ifadeler bulunmaktadır. Bunlardan biri "*Cebrail, komşu hakkı üzerinde o kadar önemle durdu ki neredeyse komşuyu komşuya mirasçı yapacak sandım.*" mealindeki hadistir. Başka hadislerde "*komşusunun, kendisine kötülük yapmasından korktuğu kimselerin tam olarak iman etmiş olamayacağı*", "*Allah katında en hayırlı komşunun, komşularına en çok iyilik eden kimse olduğu*" bildirilmekte, ayrıca "*komşuların en yakın olanlardan başlamak üzere birbirine hediye vermeleri*" de öğütlenmektedir.

Bunların yanı sıra bir hadiste "*Allah'a ve ahiret gününe inanan komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe inanan misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin ya sussun. Allah'a ve ahiret gününe iman eden komşusuna iyilik etsin.*" buyrulmaktadır. Bu durum komşu hakkının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/komsu>

- Komşu hakkının dinî emirlerde ve çeşitli kanunlarda çokça vurgulanan bir unsur olmasının nedeni neler olabilir? Tartışınız.
- "Komşuluk hatırı" deyimini komşuya saygı bağlamında açıklayınız.
- Okuduğunuz metinlerden hareketle komşu hak ve sorumluluklarının neler olabileceğiyle ilgili düşüncelerinizi açıklayınız.

Komşuluk Hakları	Benim Sorumluluklarım
▪ Hastalandığında ziyaret etmek	▪ Onu rahatsız edecek davranışlardan uzak durmak
▪	▪
▪	▪
▪	▪
▪	▪

KOMŞUYA SAYGI

10

Okul Dışı Etkinlik

3. Öğrencilerden, komşularının özel durumlarını gözeterek ve ilgili kanun maddelerini araştırarak "Komşu Hakları Sözleşmesi" hazırlamalarını isteyiniz. Hazırladıkları "Komşu Hakları Sözleşmesi"ni komşularının da görebileceği uygun bir yere asmalarını ve sınıfa getirmelerini isteyiniz. Bu görev için öğrencilere bir hafta süre veriniz.

Komşu Hakları Sözleşmesi				
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
	İmza	İmza	İmza	İmza

4. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Komşuluk haklarımı bilirim.		
Komşumun haklarına saygı duyarım.		
Komşularıma karşı sorumluluklarımı yerine getirmeye gayret gösteririm.		
Herkesin komşuları olumsuz etkileyecek taşkınlıklardan kaçınmakla yükümlü olduğunu savunurum.		
Komşuya saygı göstermenin birey ve toplum hayatına olumlu katkılar sunacağına inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Sosyal sorumluluk davranışlarını aile içinde yerine getirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin aile içinde sorumluluk kazanmaları; kendine, ailesine, ülkesine ve dünyaya karşı görevlerini yerine getirmelerini desteklemek için tasarlanmıştır. Etkinlik öğrencinin evsel atıkları etkin bir şekilde ayrıştırması sürecinde aile içinde sorumluluk almalarını içermektedir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerin metni okumalarını, bilgi grafiğini incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Evsel atıklar; gıda atıkları, kâğıt, cam, metaller, plastikler, strafor, tekstiller vb. bir yerleşim ortamında üretilen, istenmeyen malzemeleri ifade eder. Artan insan nüfusu ve ekonomik büyüme, fazla miktarda evsel atık oluşmasına neden olmuştur. Bu durum evsel atık yönetimini daha maliyetli hâle getirmekte ve atıkların çevreye olan olumsuz etkilerini artırmaktadır. Neyse ki hikâyenin sonu bu değil! Bu durumu iyileştirmek için hepimizin yapabileceği basit bir şey var ve o da atıkları kaynağından ayırmak!

Atıkları evlerimizde etkin bir şekilde ayırmak; evsel atık yönetimini iyileştirmek, geri dönüşümü ve döngüsel ekonomiyi teşvik etmek için hepimizin yerine getireceği çok önemli bir görevdir. Evsel atıklar kompost, geri dönüştürülebilir, çöp ve tehlikeli atık olmak üzere 4 ana gruba ayrılır.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

Görsel 1

DAHA TEMİZ BİR DÜNYA İÇİN GÖREV ALIYORUM

11

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

- Çöp kutularına atılan her şey çöp niteliğinde midir? Tartışınız.
- Atık kaynaklarının geri dönüştürülmesini birey ve topluma katkıları bakımından değerlendiriniz.
- Atık kaynaklarının geri dönüştürülmesini insana, doğaya ve emeğe saygı bağlamında değerlendiriniz.

2. Öğrencilere listedeki görevleri yerine getirmeleri için bir hafta süre veriniz.

Görev Listesi

Evsel atıklarınızı ayrıştırırken göz önünde bulundurmanız gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

- Evsel atıkları kategorize ederek her kategorideki atığı biriktirmek için çöp kutusu, kutu, poşet, kese kâğıdı vb. belirleyiniz.
- Belirlediğiniz poşetlerin üzerine hangi kategoriye ait olduğunu yazınız.
- Geri dönüşüm kutusuna atmadan önce geri dönüştürülebilir malzemelerden (pizza kutuları, teneke kutular, alüminyum folyo vb.) yiyecek kalıntıları çıkarınız.
- Keskin nesnelere dikkat ediniz! Kırılan camlar, kırık ampuller vb. keskin nesneleri doğrudan çöp veya geri dönüşüm kutusuna atmadan önce birkaç yaprak kâğıda sarınız veya bir kutuya atınız.
- Evsel atıkları topladığınız poşetleri ailenize danışarak apartmanınızda uygun bir alana bırakınız.

3. Öğrencilerden doğaya saygıya yönelik sorumluluk almalarının önemini çeşitli açılardan değerlendirmelerini isteyiniz.

Kendi açımdan	
Ailem açısından	
Ülkem açısından	
Dünya açısından	

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

11

DAHA TEMİZ BİR DÜNYA İÇİN
GÖREV ALIYORUM

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın tüm bileşenleriyle saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Ülkenin kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve doğaya saygı duyarım.		
Doğaya saygı konusunda sorumluluk alırım.		
Doğaya saygının geleceğin inşası olduğunu savunurum.		